

Redacțiunea, Administrațiunea și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Serisori nefrancate nu se pri-
mesoc. Manuscrisurile nu se re-
trimiți!

Biroul de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primesc în Viena
Hedolf Mosse, Haasenstein & Vogler
(De Haas), Heinrich Schölk, Alois
Bernoldi, N. Dukes, A. Oppé, J. Dan-
enberg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mayer, Eckstein-Bernoldi;
în Frankfurt: G. L. Daus; în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie
garzondu pe o colonă 6 cr.
și 80 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tariful și învoială.
Reclame pe pagina III-a e
serie 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL III

„Gazeta” iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se enumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
La administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dușură în
oasă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 11

Brașov, Sâmbătă 14 (26) Ianuarie

1889.

Brașov, 13 Ianuarie v.

Mare bucuria a produs în Ga-
liția autograful împărațesc, ce
s'a publicat în foia oficială din Viena și prin care se
conferă episcopiei de Cracovia ran-
gul princiariu.

În acest autograf, care este
adresat ministrului de culte, se
dice că diecesei de Cracovia i se
conferă rangul princiariu, după ce
s'a seversit reorganizarea ei și
„în așteptarea poziției bisericești
a acestei episcopii”.

Foile polone însă privesc lu-
crul cu alți ochi. Ele susțin,
că i s'a făcut națiunii polone
prin înălțarea la rangul de prin-
cipi a episcopilor de Cracovia
un „dar politic” de cea mai
mare însemnătate, „prin care s'a
făcut un pas înainte spre a se
crea, ceea ce se înființase prin
evenimente seculare și se pierduse
la finea secolului al optu-spre-
de-zece în mijlocul celei mai mari
anarchii.”

Diarul polon „Przełond”,
care a scris aceste rânduri, face
alusiune la restabilirea vechiului
regat al Poloniei, ce formează
idealul tuturor Polonilor.

Președintele dietei galițiene anu-
tând autograful împărațesc dice
între altele: „față cu ignorarea
și cu suspiciunile, cărora sun-
tem espuși (noi Polonii) din
multe părți, este o asemenea
dovadă de prea înaltă stimă a
tradițiilor noastre o mare mân-
găiere. Titlul în sine va apăre
multora numai ca podobă es-
terioră fără cuprins, der resta-
bilirea titlului vechiu a episcopu-
lui de Craiova, acesta considerare
și așteptare ce se face sentimen-
telor noastre din partea celui mai
vechi și mai vechi tron al
lumei este un lucru esențial, ce

nimeni nu-lu poate nega și pe care
trebuie să-lu prețuim cum se cu-
vine.”

Nu e de mirat, că Polonii
își esplică memoratul autograf
impărațesc în favoarea aspira-
țiilor lor dându-i o importanță
deosebită politică, care cum dice
altă foia polonă — s'ar estinde
chiar peste granița Galiției până
la țermurii Dniprului.

Pressa germană opozițională
din Austria vine însă și le impută
acum Polonilor, că prin asemeni
alusiuni la restabilirea vechiului
lor regat compromit interesele
monarhiei în țară și în afară.
A presupune că împăratul Aus-
triei a voit să facă o concesie
nisuinelor lor polone pentru
restabilirea regatului lor fan-
tastic, — dice „N. fr. Presse” —
nu se unesce nici cu fundamentele
constituției imperiului austriac,
nici cu politica esteriă ce-o ur-
măresce monarhia, este prin ur-
mare condamnabil din amândou
punctele de vedere.

Dacă înălțarea episcopiei de
Cracovia la rangul princiariu ar
ave importanță politică ce i-o a-
tribue pressa polonă, atunci — dice
foia vieneză — ea ar fi o provo-
care a Prusiei și a Rusiei, cari
mai posedă încă afară de Austria
teritorii din vechiul regat po-
lon; er politica austriacă nu poate
se voiască a se îndușmăni cu a-
ceste state. Cu deosebire Rusia
s'ar pute s'emi ofensată dacă gu-
vernul austriac ar sprijini seu
numai ar încuraja nisuințele po-
lone pentru restabilirea regatului
lor.

„Germanii din Austria” — dice
„N. fr. Presse” — trebuie să re-
fuză or-ice solidaritate cu politica
separatistă polonă și or-ice răs-
pundere pentru neauzitele conse-

cințe, ce și-au luat voiă a le trage
din autograful împărațesc. Ger-
manii Austriei nu numai că țin
cu credință la alianța cu Germa-
nia, ci mai voiesc să trăiască în
pace cu toți vecinii și de aceea
ar trebui să regrete îndoit, dacă
din pozițiunea ce-o ocupă de pre-
sent Polonii în Austria, s'ar
trage în afară concludiuni false în
ce privesc importanța, ce trebuie
se se dea enunțatiunilor polone
asupra înălțării rangului diecesei
de Cracovia.”

Nu mai trebuie să spunem, că
Polonii joca astăzi un rol forte
însemnat în guvernul Austriei
și prin urmare îi este binevenit
oposițiunii germane, că cu acest
prilegiu poate așta în contra lor
și a nisuințelor lor politice. Căci
nu se poate nega, că autonomia
națională a Polonilor în Galiția
este privită cu ochi răi de pute-
rile vecine și, precum am mai
arătat, raporturile esteriă ale
monarhiei exercită o influință mare
asupra politice sale interioare.

Nemții austriaci n'ar ave ni-
mic în contra decât prin vr'o
presiune a raporturilor din afară
asupra politice cabinetului Taaffe,
ar pute reuși a-lu răsturna. În
ori-ce casu înse este caracteristic
pentru politica actuală a Austro-
Ungariei că dintre toate poporele
ei astăzi Ungurii și Polonii se
bucură de cele mai multe favo-
ruri.

Uniunea balcanică.

„Telegraful român” din Bu-
curesci scrie sub acest titlu:

„Correspondance de Pesth” publică
în ultimul seu număr un lung arti-
cul privitor la cunoscutul proiect
de alianță a tuturor statelor din pen-
insula balcanică. Acest proiect, pre-
cum își aduc aminte cetitorii noștri, a

apărut înainte de toate în diarul ofi-
cios muntenegren „Glas Tugorța” și
apoi a fost viu discutat atatu de pressa
europenă, cât și în cercurile diplomatice.
Organele oficiose din Austro-Ungaria,
precum și cele germane, declară că
proiectul ar fi cădutu din cauza refu-
sului de a consimți la o atare alianță
România.

A esistat seu nu un proiect de
acastă natură, este greu de a dice în-
tr'un mod categoric. Un lucru însă
rămâne netăgăduit, și anume acela, că
proiectul în cestiune a apărut înainte
de toate la Cetinje și apoi asemenea ră-
mâne netăgăduit, că prințul Nikita nu
părăsesce nici în momentul de față idea
unei alianțe între toate statele creștine din
peninsula balcanică.

Se dice cumcă voivoda Boso Petro-
vici, care chiar dizele acestea va conduce
pe cele trei fice ale lui Nikita la Pe-
tersburg, este însărcinat din partea prin-
țului de a supune țarului un memoriu
privitor la alcătuirea alianței statelor
creștine din peninsula balcanică. Sta-
tele despre care este vorba în memoriu
sunt: România, Serbia, Bulgaria, Gre-
cia și Muntenegru. După spiritul ini-
țiatorului acestei idei politice, aceste
state sunt datore a se uni într'o alianță
de pace, obligându-se de a nu face res-
belu unlu altuia, ci din contra în ca-
suru chiar de vr'o diferență seu certă se
vort rezolva acestea în fața unui areopag
constituit din cinci delegați ai statelor
aliat și președintu de către delegatul
Greciei. Hotărârile acestui areopag se
fie fără apel și obligatore pentru am-
bele părți. Alianții, după memoriul în
cestiune, se obligă de a nu face resbelu
vre-unui stat creștin, der odată ata-
cați de vre-o putere fiecare din statele
aliat poate compta asupra ajutorului tu-
turator membrilor alianței...

Der este ore această alianță compa-
tibilă cu interesele statelor din penin-
sula balcanică? Garanta-va ea neatăr-
narea lor din afară, precum și neatăr-
narea lor din lăuntru? Părerea noastră

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Petreceri de pe Câmpia.

— Traducere. —

II. Lupta cu taurul.

În a doua și a Rusaliilor, nu mai
puțin ca două din trei părți de omeni
se află în țintirim, nu pentru-ca să în-
grupe pe cineva, ci ca să se urce pe
cruci și pe acășii de printre morminte;
căci pentru a pute privi cu destul cu-
ragiu jocul gróznicu ce are să se des-
fășure în șesul de lângă morminte,
acesta e locul cel mai potrivit de
ședutu.

Nu mai familiile frunțase, domni și
dómnelle, își aleg drept loc de adă-
postu țidularia din mijlocul șesului
(căci aici se ține și țergul de vite.)

După o lungă așteptare de câteva
ciasuri, coala după amiazi, când toți se
simțu asudați de pripele sórelui, începe
în sfârșit a se vedé norul de prafu cese
ridică în lungul drumului pe de-asupra
movilelor de nisip, er lătratul câni-
lor din depărtare, precum și un lung
și adencu durduitor mugetu, aduc
vestea, că se apropie cu doru așteptatulu
óspe.

În câteva minute s'elbaticul animal
adus între biciuri de călăreți de pe
câmpia, e pe locul de luptă cu reșia
lui limbă slobodită peste dinți și cu cór-
nele țintă înainte, câtu pare că nu vede
nimicu în jur de sine.

„Ha, ha! aici e taurul!” răcescu
de-odată din toate părțile. Er tređit de
acestu strigatu, neimblânđitul bou oprin-
du-se în locu își ințepenesce înainte pi-
ciórele, își ridică capulu cu înderșnici-
ciă și mândreță și privind în jur de
sine își începe rolulu printr'un îndelun-
gat răcnetu plinu de furie, ce trezesce
fiór în inimă, — parcă cunoscendu-și
mărimea sa ar ride de micimea celor
din jur.

„Dați drumulu cânilor!” se aude
de odată o voce nu mai puțin blândă
și subțire ca cea a taurului, — er în
acea elipită deschidendu-se ușa țidulariei
șese zăvođi puternici se vedu alergându
cu lacomiă spre s'elbaticulu tauru ce stă
ca pironitu în locu.

Videndu-se atacatu, gróznicul ani-
malu se înverte odată, își încrete încor-
nurata frunte și cu furie începe a bate
din picióre, și a isbi cu córnelu în laturu
ca și cum i-ar fi multu până să se apro-
biă de elu neimnăcătii lui vrăsmăsi.

Șese frumoși zăvođi erau cari au să-
ritu asupra lui, — der cine n'a vechutu
incă câni sburându, — acum i s'ar fi datu
prileju spre acesta.

Până la îndrăcire țurbatulu animalu
i-a svêrlitu în aeru unii după alții ca pe
nisce mâte netrebnice, care cu o ureche
ruptă, care cu nasulu sfârticatu.

Apoi mai vêrtosu infuriatu, elu în-
cepe a alerga ocolulu în juru. Inzadaru
s'a încercatu de nou sumuțarea cânilor
asupra lui, loru le trecuse pofta dela
încercarea cea dintăiu!

În ambițioasă s'a mânia, taurulu stă
puțin pe gânduri, apoi se aruncă asupra
locului de unde a fost atacatu: asupra
țidulariei, și încă de-adreptulu spre pri-
vitorii cei cu paraplee, cari credeau, că
acestu fêră de pe pustă va sci totuși
atata omeniă, ca să facă deosebire între
ómenii proști și întré cei nobili.

Unu picu de frică, câtu de grósă, au
gustatu cinstiții privitoru! Fiecare grăbea
se între în casă, susu în podu ori josu
în pivniță, ba și în palasca gólă s'ar fi
vêrêtu bucarosu cărui îi era strămtă
lumea!

Fără multă gândire, taurulu în fugă
bună întră prin ușa găsită deschisă, și
spre norocirea celor din lăuntru...

a doua o gâsi încuiată și bine prop-
tită cu proptele vii; acesteia însă îi dá o
lovitură cu fruntea-i de oțel, câtu în-
dată s'arindu tabla de-asupra, rămâne o
largă ferestră în ea, prin care elu intro-
ducendu-și capulu cu córnelu crunte de
sânge, lungă vreme le cântă în urechi
celor din lăuntru, er cânteculu lui strin-
ge inima ascultătorilor și o face mică
câtu unu purece, — în sfârșit se
trage cu încetulu înapoi până ese er
dintre pârși.

Lângă unu pârșe alu casu lucra ceva
unu fecioru de bărdăș, care în vieța
s'a nu'i greșise taurului nici câtu e ne-
gru sub unghie. Cum însă s'elbatică fêră
flă dăresce, își îndreptă cruntele córnelu
înainte și se aruncă asupra nenoroci-
tului.

Câtu ai bate în palme, fiecare plinu
de spaimă vede pe tinêru pironitu
la pârșe, cum școlariu pironescu cu bum-
bușce fluturu în cútii.

Flăcăulu însă vechendu, că fêra și-a
implantatu córnelu în pârșe, își ridică
cu istețime mânilu deasupra córnelor
lui, și desnădăduitu se înclêță de córnelu
pe capulu taurului

Stându puțin pe cugete, taurulu

este că nu, ci din contră, o atare alianță ar fi în momentul de față cea mai periculoasă pentru statele mici din peninsula balcanică.

E frumoasă prin esența sa ideea unei alianțe între statele din peninsula balcanică, este atrăgătoare ideea unei republice federative, unor state unite din peninsula balcanică, dăr pentru a lucra spre realizarea temeinică a unei asemenea organizații politice, inițiatorii mai pre susu de toate sunt dator să se desbrace de orice idei preconcepte și mai cu seamă trebuie să lucreze pentru consolidarea statului, în capul căruia sunt puși, precum și pentru grabnica și definitivă emancipare a sa de sub jugul unei suzeranități umilitoare și prin urmare nedemne de o națiune, care aspiră la un viitor prin sine stătător.

În ceea ce ne privește pe noi, apoi părerea noastră este că n'a sunat încă ora când România ar putea cu încredere, ca egală către egală, să negocieze o alianță cu nise state mici din peninsula balcanică, pendinte moralicesce și materialicesce de un suveran de rassă și capăt al bisericeii.

România liberă și independentă poate să se alieze numai și numai cu statele libere ca ea și independente ca ea, și care să aibă a apăra interese și aspirații comune cu interesele și aspirațiile națiunii române.

DIN AFARĂ.

Rușii în Africa.

Despre misiunea rusescă în Abisinia au sosit sciri telegrafice amănunțite din Suakim. Corespondentul diarului „Indépendance Belge” spune, că îndată ce a sosit vaporul austriac „Amphitrite”, aducându pe cunoscutul voluntar cazauc Acinow cu vr'o sută de familii căzăcești menite spre colonizare, a venit la Suakim și canoniera italiană „Barberigo”, ală cărei comandant a trimis vorbă căpitanului vaporului austriac, că e însărcinat să împedec debarcarea cazacilor în vre-un punct al litoralului situat în interiorul sferei italiene de acțiune.

Corespondentul diarului „Standard” relatează, că misiunea ar ave un caracter religios și stă sub direcțiunea archiepiscopului Paisiei, în realitate însă este patronată de însuși Țarul și condusă de generalul Nicolaew, care a vizitat Abisinia. În misiune sunt un episcop, șese preoți, douăzeci de ofițeri și un număr mai mare de meseriași, cari au însă un aspect militar, peste tot 146 omeni.

din cornă ca să-l lapede, vădându însă că pe acesta nu-l putea scutura așa ușor, ca pe dușmanii săi de mai înainte, începe a se isbi, a sări și a fugi. Pe fecioru nu-l-a putut însă arunca, era crescutu acolo.

O ia acum a încungiura câmpul gol cu neînvinșul dușman în cap, și nimeni nu mai avea nădejde ca acela să scape tefăr din acest joc.

În sfârșit fiera se oprește pe o clipită, parcă ar vrea să odihnescă să mai prindă putere.

În acea clipită însă toți putură lua seamă, cum feciorul își bagă mâna pe tureacul cizmei și ceva străluce în mâna lui și fără întârziere taurul cade de pe toate patru picioarele de-odată, ca și cum s'ar fi surpatu pământul sub el, apoi mugind a dat din picioare și a fost gata.

Flăcăul scoase cuțitul de pe tureac și făcându o împunsătură în punctul unde măduva spinării se împreună cu creierii, a omorât pe acela, care îl omora el pe densusul.

Astfelu de petreceri erau odinioară în veselul Checochemetă.

Exploratorul Franței a rostit în Milan un discurs, în care a spus, că Acipov e trimis în Abisinia de către Rusia în interesul Franței.

Situațiunea în Samoa.

Scirile din Samoa anunță, că Americani arestați de Germani au fost liberați imediat. Liniștea e restabilită în Samoa.

Francesii în Tonkin.

Scirile din Tonkin anunță, că Francesii, după o luptă infocată, au ocupat Chomai, care era un refugiu al piraților (hoți de mare). Francesii au avut 13 morți. Trupele continuă a urmări pe pirați.

Măsuri militare pentru alegerea din Paris.

Din Paris a primit „Răsboiul” o scrisore, în care i se comunică, că pentru ziua alegerii de deputat, la 15 (27) Ianuarie, șese regimente de infanterie, două regimente de cavalerie și un regiment de artilerie au fost cerute de către Guvernorul militar al Parisului—și vor veni, luate din trei diferite divisiuni din provincie, —pentru a asigura ordinea în casu de necesitate.

Generalul Boulanger e hotărât, a se îmbrăca chiar în uniformă în acea zi—ca general în rezervă — după cererea stăruitoare a partizanilor săi.

Așadar se alege foarte liniștită, se mar evenimentele pentru acea zi.

Sciri militare.

România. Bugetul cel nou al ministerului de război prevede modificări însemnate în arsenalul flotei. Atelierele vor fi mărite și numărul lucrătorilor sporit, scrie „Epoca”. — D-lu generalu Manu, ministrul de război, a decis, ca să se lucreze un proiect de lege relativ la bacalaureații (maturisanții) ce sunt ținuți să facă voluntariatul. Etă bazele principale, pe cari va fi elaborat acest proiect: 1) Termenul de șese luni va fi mărit la un an. 2) În cele din urmă trei luni, voluntarii vor fi ținuți a urma nise cursuri speciale la școala militară. 3) Examenul de ofițeri în rezervă nu se va face decât în ultima lună a termenului de un an. 4) La casu cându candidatul ce se prezintă la acest examen ar căde, densusul va fi silit să mai facă trei luni. 5) La casu când și după un al 2-lea examen voluntarul ar căde, densusul va fi trecut d'a dreptul în cadrele rezervei cu gradul de sergent.

Italia. „Courier du Soir” e informat din Pesta, că mai mulți agenți ai guvernului italian cutrieră Ungaria ca să cumpere 3000 cai și 500 măgari pentru artileria italiană.

Germania. După cum spune „Pol. Nachr.” din Berlin, în proiectul de reorganizare a artileriei de câmp nu e vorba de sporirea bateriilor, ci de a vé un mare număr de baterii, cari trebuincioși pentru toate șese tunurile fiecărei baterii încă în timp de pace, și de a provede artileria de câmp dela granița francesă cu carș de munițiune, cu cai cu totu, întocmai cum e artileria francesă. Aceste cereri sunt minimulu ce trebuie să se obțină în fața preponderanței numerice a artileriei francesă de câmp, care numără cu 576 tunuri mai multu decâtu cea germană. — Un fotografu germanu anume Ehrlich a vëndut Franței pentru o mare sumă de bani planurile fortărelor Frankfort și Strassburg. Guvernul germanu a dispus arestarea lui în Bruxelles, unde locuia de un an, dăr Ehrlich dispăruse. Cercetările făcute în locuința lui n'au avut nici un rezultat.

SCRILE ȚILEI.

Boboteza în Caransebeș. Botezul Domnului s'a serbat și de astădată cu solemnitate îndatinată. Sântirea cea mare a apei o-a îndeplinit Prea Sântitul Episcopu diecesan, fiindu timpul frigosu și vânturos, în biserică cu asistența clerului local. O companie din regimentul de infanterie Nr. 43 contele Grünne a rădicat festivitatea prin salvele date la momentele principale ale oficiului divin și ale actului sântirii apei.

Din Vațu. Cetim în „Tribuna”: D-lu Ioan Slavici, care precum se scie petrece în temnița dela Vațu, are să înregistreze în familia sa un eveniment îmbucurător. În ziua s-tului Ioan, ziua sa onomastică, i-s'a născut în Vațu o fică. Mama și nou născuta se află bine. Cu ocaziunea acăsta ministrul de justiție i-a acordat d-lui Slavici o sistare a pedepsii pentru 14 zile, pe care va ave să le petrecă pe cauziune în orașul Vațu.

Comasarea în Ungra. În comuna Ungra de lângă Cohalm s'a ținut cea dintău pertractare, ordonată de judecătoria, în afacerea comasării de acolo, precum se scrie către „Sieb. Deutsch. Tagblatt”. Contrarii comasării și-au adus la acăsta pertractare un avocat din Clușiu, care a și dictat la protocolu unele obiecțiuni, așa de exemplu, că pădurea ca teren ce nu e de comasat și locul de pășune, ce e închis, ca aparținându la grădini, trebuiesc eschise din sfertul suprafeții hotarului cerut de lege, și altele. Dealmintrelea tractările au decurs în liniște.

Administratoru patriarhalu. Maiestatea Sa, la propunerea ministrului președinte, a numit pe episcopul Baciului, Basilianu Petrovics, administratoru al patriarchiei sêrbesc din Carloveț. Diarul „Srbski Narod” dice, că alegerea a oădută pe un prelat sêrbesc, care nu e numai demn de încredere, dăr care se va sci afla mai bine între împregiurările actuale. Administrațiunea lui Petrovici însemneză pacea și concordia; el e un scut și un credincios al ordinii și al legilor, totdeonat și un adevărat bărbat pëtrunș de spiritul religiunei gr. or.

Sursa Carolu de România. Peste câteva zile, dice „Epoca”, se va face la Graeffenberg ceremonia punerii primei petre a fântănei ce Regele României a decis să se construască pe spesele sale. Acăsta fântăna lucrată totă în marmoră va fi pusă de-asupra isvorului ce poartă numele „Sursa Carolu de România”.

Cultură ungerescă. În Bekes-Gyarmat studentul Mezey dela școala de agricultură din Altenburg a lovit în cap cu un bățu cu plumb pe asesorul orfanal Tölkel, pentru-că acesta n'a voit să se duezeze cu el.

Descoperire archeologică. În costa dealului din Aiud s'au desgropat mai multe obiecte de bronz bine păstrate, care s'an dăruit de proprietarul lor Franz Czinege museului colegiului reformatu din Aiud.

Defraudare. Din Agram se anunță, că o mare defraudare s'a descoperit în seminariul archidiecesan, ér directrul seminariului și-a făcut sfârșita vieții.

Siguranța publică în comitatul Zala e foarte periclitată. Cetele de bandiți și jefuitori s'au sporit și umplu de grăză lumea de pe acolo.

Desbaterile asupra legii militare.

Moriz Iokai ar lua mai bucuroș cuvântul, decât ar fi în desbatere un proiect de desarmare. „Cu toate acestea

chiar decât nu s'ar înarma nimeni în Europa, noi am fi obligați a ne înarma, în puterea acelei misiuni, ce n'a dat o destinul, ce am căutat o noi însine și ce n'i-s'a încredințat de Europa. Care e acăsta misiune? Acea politică amonarchiei noastre, ală căru simbure și aluat aci în Orientul Europei suntem mai ales noi, Ungurii, și care e îndreptată într'acolo, ca libertatea și dreptul de a dispune de sine ale acestor popore să se desvölte paralel cu civilizațiunea, cu bunăstarea, cu ordinea socială. Acăsta-i politica noastră, care ne pune în contrast cu puterea rusă. Am fi putut alege și cealaltă alternativă, care și Rușilor li-ar fi plăcut, anume să împărțim cu ei peninsula balcanică, de unde ar resulta, că li-am lăsa lor cu totul peninsula balcanică și am privi cu răcedă, cum ei ne'ncungiură acelu șerpe de oțel, ce ne îndesuesce în centru. Dăr n'am făcut o și acum trebuie să purtăm consecințele, să urmăm politica de a zădnici tradițiunile Rușilor. Pentru acăsta să aducem jertfe. Avem armată destul de tare, dăr avem puțin ofițeri, lipsesc mai multe mii. Proiectul țintesc ocuparea posturilor vacante de ofițeri.” Reflectându la moțiunea lui Ugron, întrebă vorbitorul: „Decă n'ar aduce ađi cineva pe tavă armată ungerescă de sine stătătoare, am primi-o? (În stânga extremă: Negreșit, pentru ce nu!) V'ați gândit la consecințe? Decă am ave ađi armată independentă, ar trebui să o retragem în Ungaria și să lăsam să se apere Galiția cum va pute. (Larmă în stânga extremă) Să judece d-lu Ugron cu marea capacitate militară, câte zile ar ține în locu Galiția cu mica ei armată polonă armată rusă. Vom ave armată ungerescă, decât vom ave ofițeri unguri destui; acum nu i avem. (În stânga extremă: Când vor voi în fine să n'i'idea?) Proiectul oferă ocaziunea d'a obține tinerimea noastră rangul de ofițeri. Necesitatea cere cunoscința limbei germane, ca limbă mijlocitoare, nu numai în armată, dăr chiar în lumea mare. Părerea mea în privința esamenului voluntarilor ungeri e, că să se depună în limba ungerescă, în care tinerii se pot exprima fluent. S'au ridicat obiecțiuni în foile translațane, că decât nouă ni-se permite acăsta, vor cere și naționalitățile de dincolo acelaș lucru. (În stânga extremă: Da ce ne pasă nou!) Eu dicu, că între aceste două casuri nu e analogie, pentru-că în Ungaria limba ungerescă e limba statului, a judecătorilor, a legislativei, a școalelor noastre, avem un drept constituțional pentru acăsta. Cum să potă deci da esamen într'o altă limbă cel care a făcut studiul în limba ungerescă? Ce privește limba germană, pote să se'nvețe. În Ungaria nu există ură în contra germanismului. Națiunea germană e ađi singurul aliat sincer și amic al Ungariei și al națiunii ungeresc. Numai cu sprijinul națiunei germane putem esecuta politica noastră în Orient. Inalta noastră misiune ne obligă să nu ne lăsam de ea.

Karol Reviczky e în contra proiectului. Combate dispozițiunea, că voluntarii să nu urmeze în anul de serviciu și cursurile la universitate. Ministrul Csáky mai bine să îngrijescă de limba ungerescă. Nu e nici o Rușine decât tinerii ungeri nu sciu nemșese. E rușine însă când se susține acăsta în parlamentul ungeresc. Votéză pentru moțiunea lui Ugron.

Alex. Gosztonyi se provocă la timpul Mariei Teresiei, când Ungaria avea armată independentă. Prin proiectu se amână și mai departe restabilirea armatei independente ungeresc. Votéză pentru moțiunea lui Ugron.

Kolom. Szecsödy dice, că armata comună e a dinastiei, nu a țării. Acestei armate i-s'au jertfit cele mai vitale interese economice și acum să se jertfescă și cele mai cardinale drepturi constitu-

ționale! E timpul să seică veto. Să nu se întârzie cu înfierea armatei independente. Primescemoțiunea lui Ugron. (Va urma.)

Ingrijirea săracilor.

O nouă ordinațiune misterială prescrie în privința săracilor dela noi următoarele:

1. Fiă-care comună te îndatorată a îngrijii de susținerea săracilor aflați pe teritoriul său. — Acéstaș obligă pe comine numai față cu săbii născuți pe teritoriul lor, ér cheltuee ce le au cu susținerea săracilor nășți pe teritoriul altor comune sunt a se înapoia din partea comunelor cora aparținū cei ajutați.

2. Săracii numai în selū casū potū conta la această ajutorū a partea comunelor, decă prin documente deplinū autentice se dovesce, că sū lipsiți de avere, precum și că sun nedestoinici de a lucra și de a agnisi. Decă e vorba însă de educațiuneapopilor, este a se constata asemenea în doveđi autentice cauza, pentru car crescerea acestora este neglēsă din artea părinților, respective este a scarāta, că părinții nu sūnt în stare se îngrijii de susținerea filorū lorū.

3. Indată ce săracul a cerutū ajutorul orașului, alū satulu orī și-a insinuatu această cerere la șoăbirēulū, respectiva autoritate judecătrescă este îndatorată a lua despre asta protocolū în scrisū, în care sūntū se nota tōte acele date, carī se referescū la impregiurările în carī se află săracul și din carī s'ar putē constata omuna unde e născutū; asemenea este ase însemna la protocolū și suma cu ca săracul s'ar putē ajutama din propria lui avere, precum și rudele carī au oligamente morali față cu săraculū.

4. După luarea protocolului numai decātu sūntū a se lua măsurile necesare pentru îngrijirea séu ajutarea săracului, ținēndu-se sēmă la împrejurări și avēndu-se în vedere cruțarea. Mēsurile luate în privința acésta sūntū a se face cunoscutē numai decātu comunei unde e născutū respectivul sărcū, în casulū decă acésta este cunoscutū, cerēndu-i-se totodată înapoiarea speselorū avute cu săraculū, precum și cu mijlocirea transportării acestuia acasă.

5. Decă loculū nascreei nu e cunoscutū, imediatū sūntū a e lua măsurile prescrie prin lege pentu a scruta loculū nascreei respectivului săracū, și acésta scrutare este a se continua până atunci, până când se va afla loculū căutatū. Până se va afla loculū nascreei comuna în care se află săraculū este datorē a suporta spesele sistinerii séu ale educațiunei respectivului săracū.

6. După ce s'a constatātū comuna unde e născutū, în casulū decă acésta nu este în stare a'și adice imediatū săraculū acasă, este îndatratā a intra în înțelegere cu comuna în care actualminte p trece săraculū în ceea ce privesce înapoiarea speselorū avute cu săraculū.

7. Decă se denēgi înapoiarea de bunăvoia a speselorū, acésta este a se mijloci prin întrevenirea respectivei autorității responsabile.

8. Procederea de mai susū fiindū a se observa și atunci, când este vorba de a se da odată pentru totdeuna unū ajutorū momentanū, înapoiarea speselorū pentru astfelii de ajutoare este a se pretinde asemenea numai după ce s'a constatatū, că a fostū neapēratū necesarū a se da unū astfelii de ajutorū.

9. Înapoiarea speselorū făcute cu educațiunea copiilorū din partea privaților, se pōte pretinde numai dela termenulū în care s'a făcutū insinuarea la respectiva primăria séu autoritate judecătorească.

Intēmplări diferite.

Măncatū de lupi. Din Orăștia se scrie, că acum câteva țile cinci lupi au intratū pe loculū de dare la semnū, au înhățatū cănele îngrijitorului, l'au tiritū lu banca de lângă rosari și l'au măncațū. Ingrijitorulū, care a auditū chilăitūlū cânelui, n'a îndrăsnitū să iasă afară, neavēndū nici o pușcă. Diminēța i-a găsitū capulū și cōda cânelui.

Danțū sāngerosū. În Cetea a petrecere cu jocū a avutū unū sfērsitū sāngerosū. Mai mulți flăcăi își petreceau, când spre nenorocirea lui se duse acolo păzitorulū câmpului, pe care ei îl urau. Flăcăii nāvālirā asupra lui și-lū uciserā.

Literatură.

Icona Sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericesc. Prelucratā și edată, cu permisiunea Ordinariatului diecesanū gr. cath. de Gherla, de **Vasiliu Păucașiu**, preotū gr. cat. în Hotoanū. Edițiunea a 2-a corēsă și amplificată. Tipăritā în Gherla la Imprimeria „Aurora” 1888. — Acésta carte, care conține: rugăciuni pentru tōte ocasiunile de obsce, cântările după cele 8 viersuri la mănecată, s. liturgie, inseratū, la înmormēntare, cununii etc., îndrumări din tipicū, 10 ilustrațiuni frumoșe, — se pōte prenumēra dela autorulū în *Er-Hatvan*, p. u. *Tasnd-Szántó* (Selagiu). Câte un exemplarū cu 50, 75 cr. cu 1 fl. 25 cr. și 3 fl. 20 cr. Dela 10 esemplare prenumērate deodată se dā unulū rabatū.

Mulțămită publică.

Subsemnatulū comitetū, pētrunsū de adēncă recunoscință, își implinesce cea mai plăcutā a sa datorință esprimāndū pe calea acésta cordiala sa mulțămită Onoratului publicū brașovenū fără deosebire de naționalitate, carele a contribuitū la rezultatulū materialū fōrte mulțămitorū obținutū în folosulū fondului reuniunei pentru ajutorarea vēduvelorū sărace cu ocasiunea petrecerei arangiate de acéstu comitetū în presera anului nou cāl. iul. Totū asemenea se exprimā recunoscință domnilorū arangieri, domnișorelorū controlōre, precum și d-nei Kertsch pentru ajutorulū oferitū cu multā bunăvoință. În specialū binevoiescă a primi profunda nōstrā mulțămită P. T. domne și domni, carī au remuneratū biletele de intrare cu o munificență demnā de tōtā recunoscința. Au feritū:

D-na Vilma G. Popū pentru unū biletū de familiā 20 fl., d-lū Conte Andreiu Bethlen pentru unū biletū de persoanā 10 fl., d-na Zoe colonelū Conțescu pentru două bilete de persoanā 10 fl., d-lū Vasile Sasu pentru unū biletū de familiā 10 fl., d-lū Nicolau de Sūstai preș. de trib. în pensie pentru unū biletū de persoanā 5 fl., d-lū Diamandi Manole pentru unū biletū de familiā 5 fl., d-na Maria Zănescu pentru două bilete de persoanā 5 fl., d-lū Const. Triandafilides pentru două bilete de persoanā 5 fl., d-lū Ioanū A. Safrano pentru unū biletū de familiā 5 fl., d-na Otilia Bidu pentru unū biletū de familiā 5 fl., d-lū Petru Nemeșū pentru unū biletū de familiā 5 fl., d-lū Iordanū Munteanū pentru trei bilete de persoanā 5 fl., d-lū Andreiu Bărseanū pentru două bilete de persoanā 4 fl., d-lū Nicolau Ciurcu jun. din Bucuresci pentru unū biletū de persoanā 4 fl., d-na Maria Steriu pentru unū biletū de familiā 4 fl., d-lū generalū Pokay pentru unū biletū de persoanā 3 fl., d-na Elena Ioanides pentru unū biletū de persoanā 3 fl., d-lū Tăfanū pentru unū biletū de persoanā 3 fl., d-lū Dr. Steriu Ciurcu pentru unū biletū de persoanā 3 fl., d-na Elena Săbădeanu pentru unū biletū de persoanā 3 fl., d-na Agnēs Dușoiu pentru două bilete de persoanā 3 fl., d-lū Nicolau Dușoiu pentru două bilete de persoanā 3 fl., d-nă Maria Dr. Baiulescu pentru două bilete de persoanā 3 fl., d-na Ecaterina Archimandrescu pentru unū biletū de familiā 3 fl., d-lū Emanoilū Safrano 2 fl., d-lū Alesandru Bolintineanu pentru unū biletū de persoanā 2 fl., N. N. pentru unū biletū de persoanā 2 fl., d-na Maria L. Nastasi pentru unū biletū de persoanā 2 fl., d-lū Emanoilū Mihalovici pentru unū biletū de persoanā 2 fl., d-na Irina Trombitașū pentru unū biletū de persoanā 2 fl., d-lū Stelianū Mihalovici pentru unū biletū de persoanā 2 fl., d-lū Valeriu Bologa dir. de bancă pentru un bilet de persoanā 2 fl., d-na Efrosina G. Iōnū pentru unū biletū de familiā 2 fl., d-lū Petru Onaciu

jude reg. pentru unū biletū de persoanā 2 fl., N. N. pentru unū biletū de persoanā 2 fl.; N. N. pentru unū biletū de persoanā 2 fl., d-na Gerasimu pentru unū biletū de persoanā 5 fl., d-lū Arturū Platsco pentru unū biletū de persoanā 2 fl. **Brașovū, 24 Ianuarie 1889.**

Comitetulū reuniunei femeilorū romāne pentru ajutorarea vēduvelorū sărace.

Elena G. Ioanid, Ștefanū Iosifū, v.-președintā, actuariu.

Spre orientarea Onoratului publicū, care se interesază de acésta instituțiune filantropică, se notēză, că reuniunea dispune până acum de unū capitalū de preste 3000 fl. din ale căru interese conformū statutelorū se impartū ajutoare la vēduve sărace în fiăcare anū. În anulū espiratū s'au ajutoratū 30 vēduve cu câte 5 fl. i-e 150 fl. v. a.

Venitulū curatū dela petrecerea din estū anū a fostū de 288 fl. 45 cr.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.”

(Serviciulū biuroului de corresp. din Pesta)

Viena, 25 Ianuarie. În audiența de plecare, Maiestatea Sa mulțami ministrului plenipotentiarū sērbesc Boghisevicū pentru activitatea sa de a întreținē bune raporturi.

Berlinū, 25 Ianuarie. Bismarck a conferitū cu conducătorii partidelorū asupra cestiunei coloniale, care se debate mâne.

Bucuresci, 25 Ianuarie. Ministrulū Carpū combātū propunerea d'a se reînființa porturile france Galați și Brăila, deōrece acésta reînființare e avantajoasă pentru puterile, care n'au încheiatū nici unū tractatū comercialū cu România. Desbaterea se continuā mâne. Se prevede că proiectulū va fi respinsū. Președintele camerei Cargiu a declaratū, că în casulū acesta va refusa de a mai sprijini cabinetulū.

DIVERSE.

Bețivū îngropatū de viu. Din Grenoble, orașū în Franța, se scrie, că unū gendarmū numitū Rimiet care locuia în satulū Saint-Jean-en-Royans (Isere), Vinerea trecutā fū cuprinsū fără veste de unū somnū adēncū, după ce beuse multā rachiu. După două-deci de cēsuri ne mai deșteptāndū-se și corpulū căpătāndū rēcēla și colōrea unui cadavru, toțū îl cređurā mortū. Primarulū dēdu rudelorū voia s'ēlū îngrope și Dumineca trecutā a și fostū înmormēntatū. Dēr abia începuse groparulū sē arunce câteva lopeți de pământū în grōpā, când de odatā i se părū că aude nisce gemete și nisce lovituri surde date în scāndurile sicriului. Chemā îndată pe cățiv-va înș, scōserā cosciugulū si se grăbiu sē găurēscā mai āntāi capaculū cu unū sfredelū pentru a se putē introduce înviatului a-erulū mai repede. Inș când sicriulū fū deschisū, nu se găsi decātu unū cadavru alū cărui capū era grozavū de sfășiatū și ruptū din caūsa silințelorū ce Rimiet și le dase pentru a scāpa.

Luminări din seu de omū. Patru țēranī din guvernāmēntulū Kursk (Rusia) avēndū în țilele trecute ciudata idee de a face luminări din grāsime de omū, se puserā sē caute materia primā. Intr'o sērā așteptārā la drumulū mare pe unū flăcău, pe care îl strinserā de gātū. Erau gata sē-lū spintece, când etā că sosirā omēni, și ei trebuirā sē fugā fără sē'i pōtā lua seulū. Iși reinoirā întreprinderea asupra unui bētrānū anume Brenoff și a unui popā Olinski. În sfirșitū, acum câte-va țile, isbutirā. Luke-ria Cherkarina fū victima lorū atātū de multā asteptată; nenorocita fū strinsā de gātū, tăiatā și mutilatā. Cu grāsimea fetei făcurā nisce luminări frumoșe și într'o sērā, după ce se aprinserā, se duserā sē prade o casā din Kursk, închi-puindu'și, că nu se vede lumina dela așa luminări. Din pēcate inș ea s'a vēcutū. Au fostū arestați și la închisōre au mărturisitū totū.

Necrologū.

Ađi, Lunī, la 21/9 Ianuarie, la orele 11 a. m. s'a mutatū la cele eterne **Dumitru Popū** din Reteagū, jelitū de credincioșa sa consōrtā Mărina n. Sabadusū, de fiulū său Ioanū Popū Reteaganulū, învēștorū în Rodna veche, de fca sa Elena, măritatā Petru Anca, subnotarū în Reteagū, de nora sa Luisa n. Beșanū, de nepoții Ioanū și Alexandru Anca, de nepōtā Eugēnia Popū Reteaganulū și de alte rude mai de aprōpe și mai de departe, precum și de mulți amici și cunoscuți. Repausatulū în Domnūlū a fostū unū modelū de diligență; ca simplu plugariu, fostū iobagiu, s'a nisuitū din tōte puterile și a datū băiaților sei o bună creștere, indeletnicindu-i și cu cartea, cātū i-a statū în puțință. Sēracū, nemilitū n'a eșitū din șaasa lui, ér cālētōrii, Romāni și streini, de orī ce stare și condițiune, erau și în nōpte bine primīți în ospitala lui casā țērānescā. În cei din urmă doi ani a fostū mai multū bolnavū, decātu sēnetosū, ér ađi, după marī chinuri și dureri, și-a datū nobilulū sufletū în mānile Creatorului, în anulū alū 66-le alū etāței și alū 41-lea alū fericitei sale căsētōrii.

Fiā-i țērēna ușorā!

Reteagū, 21/9 Ianuarie 1889.

Celū neconsolatū.

Unū mijlocū pe cātū de ef-tinū pe atātū de folositorū spre ameliorarea suferințelorū de gātū și de peptū sūntū bombōnele de cēpā veritabile ale lui Tietze și luate sub scutulū autorității. Efectulū binefăcōtorū alū sucui de cēpā la tuse, răgușēlā, flegmā etc. este de multū cunoscutū. Gustulū iute și neplăcutū alū acestui sucū împiedecā inș de obiceiū întrebuintarea lui. Prin amestecarea cu alte substanțe potrivite s'a delāturatū acum acēlū obstacolū, și suculū de cēpā, în formā de bombōne, din sucū de cēpā ale lui „Tietze” a devenitū ca unū medicamentū de casā neapēratū de lipsā tuturorū celor carī suferū de gātū și de peptū. Sē se observe esactū numele „Tietze”, care pe fiā-care pachetū se repetā de mai multe ori. Tōte celelalte sūntū imitațiune fără valōre. Veritabile se aflā în pachete ā 20 cr. și 40 cr. numai la următoarele firme:

În Brașovū la Franz Kellemen, farm. la Biserica albā; — depositulū principalū în *Kremsier* la farm. F. Krizan.

Cursulū pieței Brașovū

din 23 Ianuarie st. n. 1889.

Bancnote romānesci	Cump.	9.24	Vēnd.	9.25
Argintū romānescū	-	9.10	-	9.15
Napoleon-d'ori	-	9.53	-	9.55
Lire turcesci	-	10.80	-	10.88
Imperiali	-	9.80	-	9.88
Galbinī	-	5.60	-	5.69
Scris. fonic. „Albina” 6%	-	101.-	-	—
„ ” ” 5%	-	98.-	-	98.50
Ruble rusesci	-	127.-	-	128.-
Discontulū	-	-	-	6 1/2-8% pe anū.

Cursulū la bursa de Viena

din 24 Ianuarie st. n. 1889.

Renta de aurū 4%	-	-	-	101.15
Renta de hārtiā 5%	-	-	-	93.55
Imprumutulū căilorū ferate ungare	-	-	-	145.50
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (1-ma emisiune)	-	-	-	98.90
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (2-a emisiune)	-	-	-	—
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (3-a emisiune)	-	-	-	115.50
Bonuri rurale ungare	-	-	-	105.-
Bonuri cu clasa de sortare	-	-	-	105.-
Bonuri rurale Banatū-Timișū	-	-	-	105.-
Bonuri cu cl. de sortare	-	-	-	105.-
Bonuri rurale transilvane	-	-	-	105.-
Bonuri croato-slavone	-	-	-	104.-
Despăgubirea pentru dijma de vinū ungurescū	-	-	-	99.60
Imprumutulū cu premiulū ungurescū	-	-	-	131.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	-	-	-	125.75
Renta de hārtiā austriacā	-	-	-	82.60
Renta de argintū austriacā	-	-	-	83.25
Renta de aurū austriacā	-	-	-	111.-
Losuri din 1860	-	-	-	141.75
Acțiunile băncei austro-ungare	-	-	-	883.-
Acțiunile băncei de creditū ungar.	-	-	-	313.13
Acțiunile băncei de creditū austr.	-	-	-	312.40
Galbenī imperātesci-	-	-	-	5.67
Napoleon-d'ori	-	-	-	9.54
Mārci 100 fmp. germane	-	-	-	59.12 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	-	-	-	120.65

Editorū și Redactorū responsabilū:
Dr. Aurel Mureșianu.

